

הלכות הדרג היומי

מסכת מגילה

תוכן

- א. בפסח ... ומפטירין בפסח גלגל ... ולמחר בפסח יאשיהו ... והאידנא נהוג עלמא למיקרי משך תורא קדש בכספא פסל במדברא שלח בוכרא.....2
- ב. בעצרת שבעה שבועות ומפטירין בחבקוק ... בחדש השלישי ומפטירין והאידנא דאיכא תרי יומי עבדינן כתרוייהו ואיפכא.....4
- ג. בראש השנה בחדש השביעי ... וה' פקד את שרה ... למחר והאלהים נסה את אברהם ומפטירין הבן יקיר5
- ד. ביום הכפורים קורין אחרי מות ומפטירין כי כה אמר רם ונשא ובמנחה קורין בעריות ומפטירין ביונה.....5
- ה. יום טוב הראשון של חג קורין בפרשת מועדות שבתורת כהנים ומפטירין הנה יום בא לה' ... למחר מיקרא הכי נמי קרינן ... מפטירין ויקהלו אל המלך שלמה.....6
- ו. ושאר כל ימות החג קורין בקרבנות החג.....7
- ז. יום טוב האחרון קורין כל הבכור מצות וחוקים ובכור ומפטירין ויהי ככלות שלמה למחר קורין וזאת הברכה ומפטירין ויעמד שלמה.....8
- ח. שבת שחל להיות בחולו של מועד בין בפסח בין בסוכות מקרא קרינן ראה אתה אפטורי בפסח העצמות היבשות ובסוכות ביום בוא גוג.....8
- ט. בחנוכה בנשיאים ומפטירין בנרות דוכריה ואי מיקלעי שתי שבתות ... בתרייתא בנרות שלמה.....9
- י. בפורים ויבא עמלק.....11
- יא. בראשי חודשים ובראשי חדשיכם ראש חדש שחל להיות בשבת מפטירין והיה מדי חדש בחדשו חל להיות באחד בשבת מאתמול מפטירין ויאמר לו יהונתן מחר חדש.....11
- יב. ראש חדש אב שחל להיות בשבת מפטירין חדשיכם ומועדיכם שנאה נפשי היו עלי לטרה 12
- יג. בתשעה באב גופיה ... האידנא נהוג עלמא למיקרי כי תוליד בנים ומפטירין אסף אסיפם 12
- יד. ואין מפסיקין בקללות ... קללות שבמשנה תורה פוסק.....13
- טו. עזרא תיקן להן לישראל שיהו קורין קללות שבתורת כהנים קודם עצרת ושבמשנה תורה קודם ראש השנה.....13

הלכות הדרף היומי

מסכת מגילה

דף לא.

א. בפסח ... ומפטירין בפסח גלגל ... ולמחר בפסח יאשיהו ... והאידנא נהוג עלמא למיקרי משך תורא קדש בכנסא פסל במדברא שלח בוכרא

משה¹ תקן להם לישראל שיהיו קורין חמשה גברי בכל יום טוב מענינו של יום, ורמז לזה שנאמר וידבר משה את מועדי ה' אל בני ישראל, שתיקן להם שיהיו קורין כל אחד ואחד בזמנו, ואנשי כנסת הגדולה תקנו להפטיר בבניא בכל יום טוב בענינו של יום.

חכמי המשנה והגמרא ביררו ענין כל יום ויום בתורה ובנביאים, וסדרו לנו לקרות ביום ראשון של פסח חמשה גברי בפרשת (שמות יב פסוק כא) מִשְׁכּוֹ וקָחוּ לָכֶם עֶזְאֵן וּגְמוֹר. ומפטיר בפסח גלגל ביהושע יש מתחילין (יהושע ה פסוק ב) בַּעֲתָה הָיִיא אָמַר יִקְנֹק אֶל יְהוֹשֻׁעַ עֲשֵׂה לָךְ וּגְוִי ויש מתחילין (שם פסוק ט) וַיֹּאמֶר יִקְנֹק אֶל יְהוֹשֻׁעַ הַיּוֹם גְּלוּתִי אֶת הַרְפַּת מְצָרִים מֵעַלְיָכֶם

רבנן סבוראי² תקנו וכן הנהיגו הגאונים אחריהם שיקרא המפטיר בפרשת המוספין שבפנחס. וביום הראשון של פסח קורא (במדבר כה פסוק טז) וּבַחֲדָשׁ הָרִאשׁוֹן בְּאֶרְבָּעָה עָשָׂר וּגְוִי

ולכתחלה צריך להוציא שני ספרי תורות אחד לענינו של יום והשניה למפטיר ולא די בספר תורה אחד ולגלול אח"כ עד פרשת המוספין לפי שאין גוללין ספר תורה בציבור מפני כבוד הציבור.

ביום השני³ בין בארץ ובין בחו"ל קורין בפרשת אמור, שור או כשב עד סוף הענין, בארץ ישראל שלושה גברי, ובחו"ל קורא חמישה גברי, ומפטיר קורא

¹ שו"ע הרב תפח הו

² וסמכו להם על מה שאמרו חכמים שאמר אברהם לפני הקדוש ברוך הוא רבונו של עולם בזמן שאין בית המקדש קיים אין להם על מה שיסמכו מה יהא על בני כשיחטאו שמא אתה עושה להם כדור המבול והפלגה אמר לו הקדוש ברוך הוא כבר תקנתי להם סדר קרבנות כל זמן שקורין בהם מעלה אני עליהם כאלו מקריבין לפני קרבן ומוחל אני על כל עונותיהם.

³ שו"ע ונו"כ תצ א

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת מגילה

כמו ביום ראשון, ומפטיר במלכים בפסח דיאשיהו, (מלכים ב כג פסוק א) מ – וישלח המלך עד (שם פסוק כה) ואתריו לא קם פמהו.

ובארץ ישראל קורא רביעי במוספין בפרשת פינחס מפסוק יט והקרבנות אשה וגו' וכך נוהג בכל ימי חול המועד בין בארץ ובין בחו"ל⁴.

ביום השלישי⁵ חולו של מועד קורין פרשת (שמות פרק יג פסוק ב) קדש לי כל בכור עד סוף הסדר וביום הרביעי קורין פרשת (שמות כב פסוק כד) אם כסף תלוה את עמי עד (פסוק יט)

בחלב אמו בחלב אמו ביום החמישי קורין (שמות לד פסוק א) פסל לך עד (שם פסוק כו) בחלב אמו ביום הששי קורין פרשת (ט פסוק א) במדבר סיני עד ו (שם פסוק יד) ולאזרח הארץ

שבת של חולו של מועד בין בפסח ובין בסוכות לעולם קורין פרשת פסל לך אפילו הוא יום א' של חולו של מועד לפי שבפרשה זו יש בה גם כן מענין שבת וגם מענין חולו של מועד אלא שבשבת מתחילין מן (שמות לג פסוק יב) ראה אתה אמר אלי כדי שיוכלו לקרות שבעה קרואים.

בשביעי של פסח קורין (שמות יג פסוק יז) בשלח פרעה עד סוף השירה. ונוהגין לקרות עד (שם טו פסוק כו) אני יקנך רפאך. ומפטירין (שמואל ב כב פסוק א) וידבר דוד עד (פסוק נא עד עולם)

וביום טוב אחרון קורין (דברים טו פסוק יט) כל הבכור ומפטיר (ישעיהו י פסוק לב) עוד היום בנב לעמד

נמצא⁶ סימן סדר פרשיות של כל הח' ימים משך תורא קדש בכספא פסל במדברא שלח בוכרא. מלבד כשחל פסח ביום חמישי שאז קורין בשבת פרשת ראה אתה שהיא פסל וביום ב' ג' ד' קורין קדש בכספא במדברא

אבל כשחל פסח ביום ג' הרי קורין פרשת פסל ביומו, שהוא שבת, וכשחל פסח ביום ז' או ביום א' אין שם שבת כלל בחולו של מועד וביום בד"ו אין פסח.

⁴ שו"ע ונו"כ שם ו

⁵ שו"ע ונו"כ שם ה

⁶ שו"ע הרב תץ ח

הלכות הדרף היומי

מסכת מגילה

אם טעה והחליף פרשת יום אחד מהם בפרשת יום חבירו, אף על פי שלא קרא כסדר שהן כתובות בתורה יצא.

ב. בעצרת שבעה שבועות ומפטירין בחבקוק ... בחדש השלישי ומפטירין והאידנא דאיכא תרי יומי עבדינן כתרזייהו ואיפנא

ביום חמשים⁷ לספירת העומר הוא חג השבועות הנקרא "עצרת" בלשון חכמים, וביום א' אחר גמר ההלל, מוציאין ב' ספרי תורה, וקורין בספר תורה א' חמשה גברי בפרשת יתרו (שמות יט פסוק א) בחדש השלישי עד סוף הסדרה, שהוא ענינו של יום שבו נתנה התורה. והמפטיר קורא בספר תורה ב' בפרשת פנחס (במדבר כח פסוק כו) וביום הפטורים ומפטיר בנביא במרכבה דיחזקאל (פרק א) על שם שנגלה הקדוש ברוך הוא בסיני ברבוא רבבות אלפי שנאן ונהגו להוסיף פסוק (שם ג פסוק יב) ותשאני רוח ואשמע אתרי קול רעש גדול פרוץ פבור יקנן ממקומו אף שאינו כתוב כלל אצל המרכבה.

ונוהגין במקצת מקומות שגדול וחכם קורא זאת ההפטרה וסמך לדבר ולא במעשה מרכבה אלא אם כן היה חכם ומבין מדעתו⁸.

יש נוהגין לאמרה מעומד, ולא המפטיר בלבד שהוא צריך לעמוד לכתחלה בכל ההפטרות מפני כבוד הציבור, אלא אף כל מי שקורא אותה בלחש עם המפטיר קוראה מעומד מפני כבודה⁹.

בחז"ל ביום טוב שני קורין חמשה גברי בפרשת (דברים טו פסוק יט) פל הבכור. ואם חל בשבת שצריכין לקרות ז' קראים, מתחילין עשר תעשר.

המפטיר קורא בתורה וביום הבכורים כמו בראשון. ומפטיר בנביא (חבקוק ג פסוק א) תפלה לחבקוק הנביא עד (פסוק יט) למנצח בנינותי ויש מקומות שמתחילין פסוק אחד לפני, מן (שם ב פסוק כ) ויקנן בהיכל קדשו.

⁷ שו"ע ונו"כ תצד א

⁸ מ"ב שם ד

⁹ מ"ב שם ד

הלכות הדרף היומי

מסכת מגילה

ג. בראש השנה בחדש השביעי ... זה' פקד את שרה ...

למחר והאלהים נסה את אברהם ומפטירין הבן יקיר

בראש השנה¹⁰ ביום האשון לאחר תפילת שחרית מוציאין ב' ס"ת, באחד קורין חמישה גברי (מבראשית כא פסוק) – ויקנן פקד את שרה¹¹ עד (שם פסוק לד) ויגר אברהם בארץ פלשתים ימים רבים ואם הוא שבת קורין בו שבעה קרואים, ומפטיר קורא בשני בפרשת פנחס (כט פסוק א) ובחדש השביעי ומפטיר (שמואל א א פסוק א) ויהי איש אחד מן הרמתיים צופים עד (פסוק י) ויגרם קרן משיחו.

וכן ביום השני¹² לאחר תפילת שחרית מוציאין ב' ס"ת, באחד קורין חמישה גברי (מבראשית כב פסוק א) ויהי אחר הדברים האלה והאלהים נסה את אברהם עד (פסוק כד) ואת מעכה

ומפטיר עולה וקורא כמו אתמול ומפטיר בירמיה (ירמיה לא פסוק א) ירמיהו פרק לא פסוק א כה אמר יקנן מצא הן במדבר עד (שם פסוק יט) הבן יקיר לי אפרים הבן יקיר לי אפרים

אם טעה¹³ וקרא ביום א' בפרשת עקידה יצא, וקורא ביום שני בפרשה וד' פקד וגו' וגם פרשת העקידה עד סוף הסדרא.

ומ"מ אם נזכר בעודו קורא בפרשת עקידה שטעה, ועדיין לא בירך האחרון ברכה אחרונה יגלול ויקרא עמו פרשת וד' פקד עד סופו ואח"כ יברך ברכה אחרונה.

ואם שכח ביום השני וקרא פרשה וד' פקד את שרה חמשה קרואים, יקרא עוד א' ויקרא מתחילת פ' העקידה עד סופה, ואפילו אמר קדיש יעשה כן ויאמר קדיש שנית. ואם כבר נסתלק ספר זה, יכול לקרות בספר השני למפטיר פ' העקידה ויגלול ויקרא ג"כ חובת היום¹⁴.

ד. ביום הנפורים קורין אחרי מות ומפטירין כי כה אמר רם

ונשא ובמנחה קורין בעריות ומפטירין ביונה

¹⁰ שו"ע ונו"כ תקפד ב

¹¹ לפי שבר"ה נפקדה שרה רחל וחנה. מ"ב ס"ק ו

¹² שו"ע ונו"כ תרא א

¹³ מ"ב תקפד ח

¹⁴ מ"ה תרא א

הלכות הדרף היומי

מסכת מגילה

לאחר שחרית¹⁵ ביום הכפורים מוציאים שני ספרים, בראשון קורים ששה מפני שקדושתו יותר משאר יום טוב שאסור בכל מלאכה¹⁶, לפיכך מוסיפין אחד. וקורין מתחילת פרשת אחרי מות¹⁷ עד (פסוק לד) וַיַּעַשׂ פֶּאֶשֶׁר צָוָה יְקֹנֵק אֶת מֹשֶׁה. ואם חל בשבת קורים שבעה ומפטיר קורא בשני בפניחם (כט פסוק ז) וּבְעֶשׂוֹר לְחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי הַזֶּה וּמִפְטִיר בִּישְׁעִיהָ (נו פסוק יד) וְאָמַר סָלוּ סָלוּ פָּנֵינוּ דָּרְךָ עַד פֶּרֶק נַח פֶּסוּק יָד כִּי פִי יְקֹנֵק דְּבַר.

וקודם תפילת מנחה¹⁸ מוציאים ספר תורה ואין אומרים על הכל ולא שמע ישראל רק גדלו¹⁹, וקורין שלשה בפרשת עריות²⁰ שבאחרי מות (פרק יח פסוק א – ל), ואין אומרים קדיש על הספר²¹, והשלישי מפטיר וקורא את כל ספר יונה. ומדלג ומסיים במיכה (ז פסוק יח) מִי אֵל כְּמוֹךָ, וגו'.

ומברך לפניך ולאחריה וי"א²² שאומר גם ברכת על העבודה ואם חל בשבת מזכיר בה של שבת, וחזרת בשל שבת. ומנהג האשכנזים שאין אומרים על התורה ועל העבודה²³, במנחה.

ה. יום טוב הראשון של חג קורין בפרשת מועדות שבתורת

כהנים ומפטירין הנה יום בא לה' ... למחר מיקרא הכי

נמי קרינן ... מפטירין ויקהלנו אל המלך שלמה

ביום החג²⁴ הראשון של סוכות לאחר קריאת ההלל ונטילת לולב (ובמקומות שנוהגים לאומרם בשחרית לאחר אמירת הושענות) מוציאים שני ספרים באחד קורים חמישה גברי (ויקרא כב פסוק כו – כז) שזר או כָּשֵׁב בפרשת

¹⁵ שו"ע ונו"כ תרכא א

¹⁶ מ"ב שם א

¹⁷ איתא בזוהר כל מי שמצטער על מיתת בני אהרן או מוריד דמעות עליהם מוחלין לו עונותיו ובניו אינם מתים בחייו. והעיקר בזה שעייז יתן לב לשוב מעבירות שבידו אם בארזים נפלה שלהבת מה יעשו איזובי

הקיר. מ"ב שם ב

¹⁸ שו"ע ונו"כ תרכב ב

¹⁹ מ"ב שם י

²⁰ משום שנפשו של אדם מחמתן ואם יש אחד שנממא יחזור בתשובה ומפטיר ביונה שמדבר מן התשובה ועוד שאין יכולין לברוח מן הש"י. מ"ב שם ז

²¹ מ"ב שם ח

²² דעת המחבר שם

²³ בין כשחל בשבת בין כשחל בחול רק חותמין מגן דוד והטעם שהרי כבר פסק העבודה מהשחר ובירך עליה שחרית. מ"ב שם י

²⁴ שו"ע ונו"כ תרנט

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת מגילה

אמור, ובשני קורא המפטיר קרבנות המוספין שבפינחס פסוק יב ובחמשה עשר יום להחדש השביעי, ומפטיר בזכריה (כל פרק יד) הנה יום בא ליקום ויחלק שללך בקרבך.

וכן בחוץ לארץ ביום טוב שני²⁵ לאחר קריאת ההלל ונטילת לולב מוציאים שני ספרים באחד קורים חמישה גברי (ויקרא כב פסוק כו – כז) שור או כשב בפרשת אמור, ובשני קורא המפטיר²⁶ קרבנות המוספין שבפינחס פסוק יב ובחמשה עשר יום להחדש השביעי. ומפטיר אז יקהל שלמה במלכים (א פרק ח עד פסוק כא) מפני שיש בה ענין חנוכה הבית שהיתה באותו אסיפה בחג הסוכות.²⁷

ו. ושאר כל ימות החג קורין בקרבנות החג

בחול המועד²⁸ סוכות לאחר קריאת ההלל ונטילת לולב (ובמקומות שנוהגים לאומרים בשחרית לאחר אמירת הושענות) מוציאים ס"ת וקורין בו ארבעה בקרבנות החג שבפרשת פנחס (כט פסוק מז – לד) וביום הראשון של חול המועד קורא ביום השני לכהן וחוזר וקורוהו ללוי וכן לכל העולים, וכך עושה בכל הימים, כולל הושענא רבא.

ובחו"ל קורא כהן וביום השני, לוי וביום השלישי, וישראל י"א²⁹ שהחזר וקורא וביום השלישי, וכן מנהג הספרדים. וי"א³⁰ שקורא וביום הרביעי, וכן מנהג האשכנזים. והרביעי קורא ספיקא דיומא כלומר שניהם גם וביום השני, וגם וביום השלישי. כדי שאחד יקרא שני הספיקות³¹, ועל דרך זה קורים בשאר ימים.

וביום הז' הושענא רבא בחו"ל הכהן קורא ביום החמישי³², לוי, ביום הששי, ישראל ביום השביעי, והרביעי קורא ביום הששי ויום השביעי.

²⁵ שו"ע ונו"כ תרסב ג

²⁶ ועל אף דאנו עושין אותו ליו"ט ג"כ משום ספיקא דיומא אין קורין בו וביום השני מספק כבשאר ימים שקוראים בהם ספיקא דיומא דגנאי לקרות ליו"ט ספק חול. מ"ב תרסג ג

²⁷ מ"ב תרנט ה

²⁸ שו"ע ונו"כ תרסג א

²⁹ ולא ס"ל כדעה שניה שיקרא וביום הרביעי כי היא שלא מענינו של יום שאם תמנה מיום ראשון של יום טוב הוא יום שלישי ואם תמנה מיום שני של יום טוב הוא יום שני. מ"ב שם ב

³⁰ הרמ"א שם

³¹ ערוך השלחן שם ב

³² מכיון שאי אפשר בענין אחר. ערוך השלחן שם ג

הלכות הדרף היומי

מסכת מגילה

וכן בתפילה בחוץ לארץ, בקרבנות המוספין בחוה"מ מזכירין ג"כ ספיקא דיומא, כלומר ביום א' של חוה"מ אומרים וביום השני פרים שנים עשר וגו'. וביום השלישי פרים עשתי עשר וגו'. וסימן שלא תטעה לעולם הפרים והימים ביחד הם י"ד. ועריך לומר ומנחתם בין יום השני ליום השלישי, וכן בכל יום צריך לומר ומנחתם על כל יום בפני עצמו, ודלא כהטוען שאין אומרים רק פעם אחת ומנחתם³³. במוסף בחול אומרים "וזאת מוסף חג" וכו' ובשבת "מוספי".

ז. יום טוב האחרון קורין כל הבכור מצות וחוקים ובכור ומפטירין ויהי ככלות שלמה למחר קורין וזאת הברכה ומפטירין ויעמד שלמה

ביום השמיני של סוכות חג שמחת תורה שחרית לאחר הלל והקפות, מוציאים שלשה ספרים³⁴, וקורין באחד מ – דברים פרשת וזאת הברכה (פרק לג פסוק א) עד סוף התורה. ובשני, פרשת בראשית³⁵ (א פסוק א) עד שם (ב פסוק ג) אשר ברא אלהים לעשות. ומניחין ס"ת השלישית אעלה ואומרים חצי קדיש, ובשלישי, פרשת פינחס (כט פסוק לה) ביום השמיני עצרת ביום השמיני עצרת, ומפטיר (יהושע א פסוק א) ויהי אחרי מות משה

ובחול"ל שעושין שני ימים טובים אין מוציאים ביום הראשון אלא שני ספרים, וקורין באחד המשה גברי בפרשת ראה (דברים טו פסוק יט) מ – כל הבכור, ואם הוא שבת קורין ז' ומתחילין שם (יד פסוק כב) אשר תעשר, והמנהג בימינו גם כשחל בחול להתחיל עשר תעשר³⁶, והמפטיר קורא בשני ביום השמיני עצרת, ומפטיר במלכים (א ט פסוק א) ויהי ככלות שלמה. וביום השני מוציאים שלושה ספרים וקוראים כנ"ל.

ח. שבת שחל להיות בחולו של מועד בין בפסח בין בסוכות מקרא קרינו ראה אתה אפטורי בפסח העצמות היבשות ובסוכות ביום בוא גוג

³³ מ"ב שם ו

³⁴ שו"ע ונו"כ תרסח ב

³⁵ הגילין להתחיל מיד בראשית שלא יהא פתחון פה לשמן לקטרג לומר כבר סיימו אותה ואינם רוצים לקרותה

עוד. מ"ב שם י

³⁶ מ"ב שם יב

הלכות הדרף היומי

מסכת מגילה

וכבר התבאר ששבת של חולו של מועד בין בפסח³⁷ ובין בסוכות³⁸ לעולם קורין שבעה קרואים. מפרשת כי תשא (שמות לג פסוק יב) ראה אתה אמר אלי. לפי שבפרשה זו יש בה גם כן מענין שבת וגם מענין חולו של מועד.

בפסח המפטיר קורא כשאר ימי חול המועד, את והקרבתם שבפרשת פינחס. ומפטירים³⁹ חזון העצמות היבשות ביחזקאל המתחיל (לז פסוק א) היתה עלי, האמורה לענין תחית המתים. והטעם כי תחית המתים היא בניסן⁴⁰. ואין מזכירין בברכת הפטרה לפסח, לא באמצע ולא בחתימה אלא חותם מקדש השבת בלבד⁴¹.

בסוכות מפטיר בארץ ישראל קורא את קרבנות אותו היום ובחול בקרבנות של ספיקא דיומא, ומפטיר ביחזקאל (לח פסוק יח) וְהָיָה בַיּוֹם הַהוּא בַּיּוֹם בּוֹא גּוֹג עַל אֶדְמַת יִשְׂרָאֵל. לפי שלעתיד תהיה מלחמת גוג ומגוג בתשרי⁴².

וחותם בהפטרה מקדש השבת וישראל והזמנים, וכן מזכיר של סוכות באמצע הברכה, כמו ביום טוב ראשון של סוכות⁴³. מכיון שכל יום ויום מחוזה"מ סוכות הוא כמועד בפני עצמו, משום שחלוקין בקרבנות המוספין⁴⁴.

ט. בחנוכה בנשיאים ומפטירין בנרות הזכריה ואי מיקלעי שתי שבתות ... בתרייתא בנרות שלמה

בחנוכה קורין⁴⁵ בקרבנות הנשיאים שבפרשת נשא, משום שנגמר מלאכת המשכן בכ"ה בכסליו⁴⁶, וקורין שלשה גברי בכל יום. ומתחילין בברכת

³⁷ שו"ע ונו"כ תצ ה

³⁸ שו"ע ונו"כ תרסג ג

³⁹ שו"ע ונו"כ תצ ט

⁴⁰ מ"ב שם יד

⁴¹ דבשבת שחל בחוזה"מ פסח אין הפטרה באה אלא בשביל שבת בלבד, שהרי אין מפטירין בנביא בשאר ימי חוזה"מ לפיכך אומרים ברכת הפטרה כמו בשאר שבתות השנה. מ"ב שם טו וכתבו האחרונים דבשבת חוזה"מ סוכות מסיים מקדש השבת וישראל והזמנים וכן מזכיר של סוכות באמצע הברכה כמו ביום טוב ראשון של סוכות

⁴² מ"ב שם יד ומ"ב תרסג י

⁴³ מ"ב שם ט

⁴⁴ מ"ב תצ טז

⁴⁵ שו"ע ונו"כ תרפד א

⁴⁶ מ"ב שם א

הלכות הדרף היומי

מסכת מגילה

כהנים, (במדבר ו פס' כב) לפי שנעשה הנס ע"י כהנים⁴⁷. וי"א⁴⁸ שמתחילין (שם ז פסוק א) ויהי כיום פלות משה, ונהגו כדיעה ראשונה⁴⁹. וקורא אותו עם כהן עד (שם פסוק ג) לפני המשפן⁵⁰. ולוי עד (שם פסוק יא) לתנפת המזבח, וישראל קורא (שם פסוק יב) ויהי המקריב כיום הראשון וי"א⁵¹ שהכהן קורא כל אותה הפרשה עד ביום הראשון, והלוי והישראל קורין ביום הראשון. וכן מנהג האשכנזים.

ביום שני קורא כהן ביום השני עד פר אחד בן בקר, ולוי עד ביום השלישי, וישראל חוזר וקורא ביום השני, ועל דרך זה בכל יום. וכן המנהג בארץ ישראל⁵². וי"א שישראל קורא ביום שלאחריו, דהיינו ביום הג', וכן בכל יום וכן נוהגין

ביום שמיני מתחילין ביום השמיני, וגומרין כל הסדר, כהן ולוי קורא בקרבנו של גמליאל וישראל גומר⁵³. וקורין פרשה ראשונה של בהעלותך (נוהגים לסיים כן עשה את המנורה.

אם טעו וקראו ביום שני של חנוכה פרשת נשיא ג' וכיוצא, עלתה להם שאין קפידא בימים⁵⁴.

בשבת שבתנוכה לאחר אמירת ההלל, מוציאים ב' ספרים באחד קורא בפרשת השבוע, ובשני קורא בשל חנוכה, אם הוא יום א' של חנוכה מתחיל מויהי ביום כלות ובשאר הימים המפטיר יקרא לכו"ע רק נשיא אחד דיום ההוא לבד⁵⁵. ומפטיר בזכריה רנ"י ושמחי (מ – פרק ב פסוק יד עד פרק ד פסוק ז)

⁴⁷ מ"ב שם ב

⁴⁸ דעת המחבר מ"ב ג

⁴⁹ ועיין אשל אברהם בוטשאטש מהדו"ת סי' זה שכן הוא נהג ומעולם לא הביין מה חסרון יש במנהג זה שנכלל בו גם קריאת ויהי ביום כלות משה ובכלל מאתיים מנה

⁵⁰ ואותם שנהגו לקרות לכהן עד ואני אברכם הוא מנהג בטעות וצריך לבטלו שהשלשה צריכין שיקראו בסדר היום וסדר היום הוא פרשת נשיאים. מ"ב שם ג

⁵¹ רמ"א שם

⁵² ס' ארץ ישראל להגר"מ"ט סי' י"ג

⁵³ מ"ב שם ד

⁵⁴ מ"ב שם ג

⁵⁵ וכן בר"ח שבתנוכה קורים להרביעי רק נשיא אחד לבד של אותו היום דהיינו יום הששי ואם ר"ח טבת שני ימים קורא ביום ב' דר"ח שהוא ז' דחנוכה נשיא הז' לבד. מ"ב שם ג, שד"ח מע' חנוכה אות י"א בשם שו"ת צמת צדק סי' ס"ח

הלכות הדרף היומי

מסכת מגילה

ואם חלו בו ב' שבתות, מפטיר בשבת השניה במלכים, בנרות דשלמה
(במלכים א ז פסוק מ ויעש חירום את הפירות עד פסוק נ להיכל זקב)

י. בפורים ויבא עמלק

בפורים לאחר תפילת שחרית וקודם 56 קריאת המגילה 57, מוציאים ס"ת
וקורין (שמות יז פסוק ח) ויבא עמלק, ואף על פי שאין בה אלא ט' פסוקים,
י"א שכופלין פסוק אחרון כדי להשלים לעשרה פסוקים. ואין המנהג לכפול
פסוק האחרון של הפרשה⁵⁸.

יא. בראשי חדשים ובראשי חדשיכם ראש חדש שחל להיות בשבת מפטירין והיה מדי חדש בחדשו חל להיות באחד בשבת מאתמול מפטירין ויאמר לו יהונתן מחר חדש

כבר התבאר לעיל דף כב. שבראשי חדשים⁵⁹ קוראים מתחילת פרשת
התמיד שבפרשת פינחס (במדבר כח פסוק א – ח). וקוראים פרשת מוספי
שבת (שם פסוק ט – י), ופרשת מוסף של ראש חודש (שם פסוק יא – טו). מ
ושם התבאר האיך מתבצעת חלוקת העליות.

ואם חל ראש חודש בשבת⁶⁰. מוציאים שני ספרים לאחר אמירת ההלל וקורין
בא' שבעה בסדר היום, ובשני קורא מפטיר וביום השבת ובראשי חדשיכם
עד סוף הפרשה, ומפטירין (ישעיהו סו) פה אומר יקנן השמים פסאי המסיים
– וְהָיָה מִדֵּי חֶדֶשׁ בְּחֶדְשׁוֹ וּמִדֵּי שַׁבַּת בְּשַׁבְּתוֹ יָבוֹא כָּל בָּשָׂר לְהַשְׁתַּחֲוֹת לְפָנָיו
וְגו',

⁵⁶ שו"ע ונו"כ תרצג ד

⁵⁷ הנה תוס' מגילה (דף ד) כתבו דאין מחזיר הס"ת למקומו אלא יושב ואוחז בידו עד שקראו את המגילה
ובלבוש משמע דמחזיר הס"ת למקומו ואח"כ קורא המגילה וכ"כ בדה"ה אח"כ מצאתי בבית מאיר וז"ל הנה
יתר הפוסקים השמיטו דברי התוס' ש"מ דלא ס"ל ויראה דהטעם משום דהאוחז הא ג"כ חייב לכוין לצאת
שמיעת קריאת המגילה כדאיתא סי' תר"צ ס"ד ואם יאחז ס"ת בידו יהא לבו על הס"ת כדאיתא בסימן צ"ו
לענין תפלה ביאור הלכה שם.

⁵⁸ ואף על גב דק"ל אין פוחתין מעשרה פסוקים היכא דסליק ענינא שאני. מ"ב שם י

⁵⁹ שו"ע ונו"כ תכנ ומ"ב ס"ק ב

⁶⁰ שו"ע ונו"כ תכה א

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת מגילה

ואם שכח, וקרא בהפטרות של שבוע, קורא אחריה השמים כסאי, ואם נזכר אחר שכבר בירך ברכות אחרונות, קורא אותה בלי ברכה⁶¹.

ראש חדש שחל להיות באחד בשבת⁶², מפטירין בשבת שלפניו (שמואל א כ פסוק יח) ויאמר לו יהונתן מִחַר חֹדֶשׁ, ואם ראש חדש שני ימים, שבת ויום ראשון, מפטירין השמים כסאי ונוהגים לומר אחר כך פסוק ראשון ופסוק אחרון מהפטרות ויאמר לו יהונתן לזכר שמחר גם כן הוא ראש חודש. וי"א⁶³ שאין להפסיק מנביא לנביא, ואין אומרים רק הפטרת ר"ח, וכן נוהגין האשכנזים.

דף לא:

יב. ראש חדש אב שחל להיות בשבת מפטירין חדשיכם

ומועדיכם שנאה נפשי היו עלי לטרה

ראש⁶⁴ חדש אב שחל להיות בשבת, מפטירין (ישעיהו א) חֲזוֹן יִשְׁעִיהוּ, וי"א השמים כסאי, וכן עיקר במקום שאין מנהג. ובביאור הגר"א דחה סברא זו מהלכה ופסק בדעה ראשונה⁶⁵.

ראש חודש אלול שחל להיות בשבת מפטירין עניה סוערה. מפני שאין לדלג ז' דנחמתא⁶⁶. ויש אומרים השמים כסאי מכיון שיש בהפטרות זו שני עניינים, זכרון ר"ח, ונחמות ירושלים, וכן נוהגין במדינות אלו. ואעפ"כ כדי שלא לדלג אחת מז' דנחמתא כשיפטירו בפ' תצא ברני עקרה יסיימו גם בעניה סוערה הכתובה אחריה

אם אירע ר"ח בד' פרשיות, מפטירין בשל אחת מהד' פרשיות⁶⁷.

ואין דוחין עניה סוערה ולא חזון ישעיהו משום מחר חדש.

יג. בתשעה באב גופיה ... האידנא נהוג עלמא למיקרי כי

תוליד בנים ומפטירין אסף אסיפם

⁶¹ מ"ב שם ד

⁶² שו"ע ונו"כ שם ב

⁶³ רמ"א שם

⁶⁴ שו"ע ונו"כ שם א

⁶⁵ מ"ב שם ה

⁶⁶ מ"ב שם ה

⁶⁷ רמ"א שם

הלכות הדרף היומי

מסכת מגילה

בתשעה באב⁶⁸ קורין בתורה (דברים ד פסוק כה פי תוליד פנים ובני פנים ומפטירין בניגון איכה⁶⁹ בירמיה אסף אסיפם. (ח פסוק יג) עד פי באלה הפצתי (שם ט פסוק כג)..

יד. ואין מפסיקין בקללות ... קללות שבמשנה תורה פוסק

קללות שבתורת כהנים⁷⁰ בפרש בחוקותי אין מפסיקין בהם⁷¹, אלא אחד קורא כולם ומתחילין בפסוקים שלפניהם ומסיים בפסוקים שלאחריהם⁷², אבל קללות שבמשנה תורה בפרשת כי תבוא יכולין להפסיק בהם שהם אינן חמורות כל כך שנאמרו רק בלשון יחיד ומשה מפי עצמו אמר, ואף על פי כן נהגו שלא להפסיק בהם⁷³.

נוהגין שלא לקרות אחד בשמו לעלות, אלא קורין מי שירצה. ומהרי"ל הקפיד על מי שעלה לתוכחה, שדוקא השמש ששוכרין אותו לזה אין קפידא. ומ"מ אם קראוהו בודאי צריך לעלות⁷⁴, ולא יארע לו שום דבר רע דכיון שעולה משום כבוד התורה שומר מצוה לא ידע דבר רע. ובהרבה מקומות נוהגין שהש"ץ הקורא, בעצמו עולה ונכון הוא⁷⁵.

טו. עזרא תיקן להז' לישראל שיהו קורין קללות שבתורת כהנים קודם עצרת ושבמשנה תורה קודם ראש השנה

⁶⁸ שו"ע ונו"כ תקנ"ט ד

⁶⁹ מ"ב שם יח

⁷⁰ שו"ע ונו"כ תכח ו

⁷¹ וסמכוה זה אקרא דמשלי דכתיב מוסר ד' בני אל תמאס ואל תקוץ בתוכחתו ואם היה זה הקורא מפסיק בהן והיו צריכין לקרות אחר היה נראה כאלו קץ זה בתוכחת הש"י. מ"ב שם טו

⁷² דאחז"ל שאמר הקדוש ברוך הוא אינו בדין שיהיו בני מברכוני על הצרות שלהם אלא יקרא אחד הכל ויתחיל בדבר אחד ויסיים בדבר אחד ויוכל לברך תחלה וסוף עב"ל ומפני דקי"ל דאין מתחילין בפרשה פחות מג"פ וכן אין מסיימין סמוך לפרשה פחות מג"פ לכך צריך להתחיל ג"פ מקודם התוכחה וכן ג"פ אחר התוכחה וזהו בפרשת בחוקותי שיש שם ג"פ קודם כלות הפרשה, ובפרשת תבא די בפסוק אחד אלה דברי הברית שמסתיים בזה הפרשה. מ"ב שם טז

⁷³ הרי במשנה תורה כתיב ידבק ה' בכך ישלח ה' בכך [שאף שהכל היה ע"י צווי השי"ת כמו שנאמר בסוף הפרשה אלה דברי הברית אשר צוה ה' את משה לברות את בני ישראל וגו' עכ"ז בשעה שאמרן היה מפי עצמו] משא"כ בתנ"כ הדברות נאמרו מפי הגבורה כי שכניה היתה מדברת מתוך גרונו של משה שהרי אמרו בלשון משלהו ונתתי והפקדתי והשלכתי מי שהיכולת בידו לעשות כך. מ"ב שם יח

⁷⁴ שמי שקראוהו לעלות לס"ת ואינו עולה גורם שיתקצרו ימיו

⁷⁵ ואפילו אם הוא כהן יכול לקרות מתחלת פרשת בחוקותי עד אחר התוכחה ומנין הקרואים ישלים משם והלאה ובפרשת תבא יצמצם שישתלם מנין הקרואים עד שם והוא יהיה אחרון. מ"ב שם יז

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת מגילה

לעולם קורין⁷⁶ צו את אהרן קודם פסח בפשוטה, ומצורע במעוברת, חוץ מבה"ח מעוברת וה"ש מעוברת⁷⁷ כלומר שראש השנה חל ביום ה' בין אם חשוון וכסליו היו חסרים בין אם היו מלאים והשנה מעוברת שקורין אחרי מות קודם הפסח.

ולעולם קורין פרשת במדבר סיני קודם עצרת, תשעה באב קודם ואתחנן, אתם נצבים קודם ר"ה. ולכן כשר"ה ביום ב"ג, שיש שתי שבתות בין ר"ה לסוכות, צריכים לחלק נצבים וילך כדי שיקראו וילך בין ר"ה לצום כפור, והאזינו בין צום כפור לסוכות; וסימן פת ב"ג – המלך סימן שחל יום א' של ר"ה ביום ב' או ביום ג', המלך – היינו ר"ה שאומרים המלך המשפט כשחל ביום ב' או ג' פת וילך מלשון פתות אותה פתים שמחלקים נצבים וילך לשתיים פת וילך. אבל כשר"ה ביום ה"ז, אז אין בין ר"ה לסוכות אלא שבת אחת שקורין בה האזינו, אז וילך עם נצבים קודם ר"ה, וסי' לפשוטה פקדו ופסחו, ולמעוברת סגרו ופסחו, מנו ועצרו, צומו וצלו, קומו ותקעו⁷⁸.

⁷⁶ שו"ע ונו"כ תכח ד

⁷⁷ סימן שהה"א מורה שיום ר"ה היה חל ביום ה' והחיות מורה שאותה השנה היתה חסרה ר"ל שחשוון וכסלו היו שניהם חסרים ורמ"א מוסיף וה"ש מעוברת וזה ג"כ סימנא שהה"א מורה על יום ר"ה שחל ביום ה"א והשי"ן מורה שאותה השנה היתה שלמה [דהיינו שחשוון וכסלו היו מלאים] ור"ל כשחל ר"ה ביום ה' והשנה היתה מעוברת בין שאלו החדשים שלמים או חסרים קורין פרשת נח בר"ח חשוון וממילא ניתוסף שבת אחת לקריאה וע"כ קורין פרשת אחרי קודם הפסח. מ"ב שם ו

⁷⁸ פקדו לשון צו כלומר צו קורין סמוך לפסח. סגרו לשון מצורע מוסגר. מנו ועצרו פי' במדבר שהוא מנין בני ישראל קודם עצרת. צומו היינו מ"ב וצלו היינו ואתחנן. קומו ותקעו היינו נצבים קודם תקיעת ר"ה. כשחל יום א' של פסח בשבת דאז בני א"י שעושיין פסח רק שבעה ימים קורין בשבת שאחריו פ' שמיני וא"כ ממילא יותר להם בשנה שבת אחת בלי סדרה וע"כ יש מפרידין אפילו בשנה פשוטה תזריע ומצורע ויש מפרידין בהר ובהוקותי ואם היא מעוברת מפרידין גם מטות ומסעי. מ"ב שם י

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>